

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою ГППФКу

31.08.2023, протокол № 1

Голова педагогічної ради

Дмитро СЕБКО

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ
І ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ОХОРОНИ ПРАЦІ
В ПЕРВОМАЙСЬКОМУ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

Введено в дію наказом ГППФКу

від 31.08.2023 № 74

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці працівників Первомайського індустріально-педагогічного фахового коледжу (далі — Положення) розроблене на виконання законів України «Про освіту», «Про охорону праці» «Про пожежну безпеку», «Про дорожній рух», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Типового положення про навчання та перевірку знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 №15, Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом МОН України від 01.08.2001 № 563.

1.2. Це Положення встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників Первомайського індустріально-педагогічного фахового коледжу (далі — Фаховий коледж) в процесі трудової діяльності, здобувачів освіти.

1.3. Це Положення спрямоване на реалізацію у Фаховому коледжі системи безперервного навчання з питань охорони праці посадових осіб та інших працівників, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії.

1.4. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання усіма учасниками освітнього процесу Фахового коледжу.

1.5. Структурний підрозділ, який має намір проводити навчання з питань охорони праці працівників, суб'єктів господарської діяльності або професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, повинен одержати відповідний дозвіл Держнаглядохоронпраці або його територіального органу в порядку визначеному Постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2003 № 1631 (із змінами і доповненнями).

1.6. Нагляд за дотриманням вимог цього Положення здійснюють органи Державного нагляду за охороною праці, а контроль – інженер з охорони праці Фахового коледжу.

1.7. Визначення понять і термінів.

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

навчання з питань охорони праці — це навчання працівників, здобувачів освіти з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт;

робота з підвищеною небезпекою — це робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, заподіяння шкоди здоров'ю, майну, довкіллю;

спеціальне навчання — це щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці;

стажування — набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці підприємства після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого фахівця;

дублювання — самостійне виконання працівником (дублером) професійних обов'язків на робочому місці під наглядом досвідченого працівника з обов'язковим проходженням проти аварійного і протипожежного тренувань

2. Вивчення основ охорони праці у Фаховому коледжі

2.1. Вивчення основ охорони праці у Фаховому коледжі, а саме: предмета «Охорона праці» (професійна (професійно-технічна) підготовка), навчальної дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності», проводяться за типовими навчальними планами і програмами з цих предметів і дисциплін, що затверджуються спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки за погодженням із спеціально вповноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці. Окремі питання (розділи) з охорони праці мають передбачатися у навчальних програмах загально-технічних і спеціальних дисциплін.

2.2. Вивчення нормативних дисциплін з охорони праці у Фаховому коледжі здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 № 969/922/216 «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 9 листопада 2010 р. за № 1057/18352 і визначає зміст і обсяги навчання і форми контролю знань з нормативного предмету «Охорона праці».

2.3. Забезпечення належної підготовки кваліфікованих робітників з питань охорони праці у Фаховому коледжі здійснюється у вигляді складової частини державних освітніх стандартів з конкретних професій.

При цьому теоретична частина предмета «Охорона праці» вивчається обсягом не менше 30 годин.

Специфічні питання охорони праці для конкретних професій вивчаються в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих дисциплін повинні включати питання безпеки праці.

Теоретична частина предмета «Охорона праці» під час професійної підготовки працівників для виконання робіт, які не належать до переліку робіт з підвищеною небезпекою, вивчається в обсязі не менше 10 годин.

Обсяг годин предмету «Охорона праці» не може зменшуватись під час розробки робочих навчальних планів і програм.

3. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці у Фаховому коледжі

3.1. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи, а також здобувачі освіти під час професійного навчання проходять у Фаховому коледжі (на підприємстві) за рахунок роботодавця інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії.

3.2. У Фаховому коледжі, на основі цього Положення, з урахуванням специфіки структурних підрозділів та вимог нормативно-правових актів з охорони праці, розробляється інженером з охорони праці і затверджується директором Фахового коледжу програма навчання з питань охорони праці, а також план-графік проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, з якими мають бути ознайомлені працівники (додаток 2).

3.3. Організацію навчання та перевірки знань з питань охорони праці працівників, у тому числі під час професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, в Фаховому коледжі здійснює старший інспектор кадрів та керівник структурного підрозділу.

3.4. Навчання з питань охорони праці в частині організації навчального процесу (формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів та програм, форм навчальної документації та порядок їх ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог законодавства та нормативно-правових актів у галузі освіти.

3.5. Навчання з питань охорони праці може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання – модульного, дистанційного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.

3.6. Особи, які суміщають професії, проходять навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці як з їхніх основних професій, так і з професій за сумісництвом.

3.7. Перед перевіркою знань з питань охорони праці для працівників організується навчання: лекції, семінари та консультації.

3.8. Перевірка знань працівників з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.9. Перевірка знань працівників з питань охорони праці в Фаховому коледжі здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці (далі – комісія) Фахового коледжу, склад якої затверджується наказом директора. Головою комісії призначається директор Фахового коледжу або заступники директора з навчальної (навчально-виховної, навчально-виробничої) роботи.

До складу комісії Фахового коледжу входять спеціалісти служби охорони праці, та вповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

3.10. Усі члени комісії у порядку, установленому цим Положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

3.11. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці працівників, з урахуванням специфіки підрозділу, складається членами комісії та затверджується директором Фахового коледжу.

3.12. Перевірка знань з питань охорони праці працівників Фахового коледжу проводиться у формі тестування, заліку або іспиту. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (комп'ютери, модульні тести тощо), залік або іспит — за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письменого опитування.

3.13. Результат перевірки знань з питань охорони праці оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці (додаток 1).

Працівникам, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці у Фаховому коледжі, видача посвідчень є обов'язковою. Видача посвідчення є обов'язковою лише тим працівникам, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

3.14. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці працівники протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

3.15. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

3.16. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці) покладається на керівника структурного підрозділу, де проводилось навчання з питань охорони праці. Зберігання і облік протоколів перевірки знань з питань охорони праці покладається на службу охорони праці Фахового коледжу. Термін зберігання протоколів не менше 5 років.

3.17. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається на керівників структурних підрозділів Фахового коледжу.

4. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб

4.1. Перелік посад посадових осіб, які проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці (додаток 3) під час прийняття на роботу і періодично – один раз на три роки, навчаються згідно з Тематичним планом і програмою навчання з питань охорони праці посадових осіб Фахового коледжу (додаток 3).

4.2. Директор та інші посадові особи Фахового коледжу, функціональні обов'язки яких пов'язані із забезпеченням охорони праці у Фаховому коледжі, представники служби охорони праці проходять навчання з питань охорони праці у галузевих навчальних центрах або закладах освіти та установах, які отримали відповідний дозвіл на навчання з питань охорони праці.

4.3. Посадові особи, крім зазначених у п. 4.2, проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці стосовно роботи, що входять до їх функціональних обов'язків, безпосередньо у Фаховому коледжі.

4.4. Позачергове навчання і перевірка знань посадових осіб, а також фахівців з питань охорони праці проводяться при переведенні працівника на іншу роботу або призначенні його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці.

4.5. Керівники структурних підрозділів, у тому числі інженер з охорони праці, де стався нещасний випадок груповий або із смертельним наслідком, повинні протягом місяця пройти позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці в порядку, встановленому цим Положенням, якщо комісією з розслідування встановлено факт порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Позачергове навчання з метою ознайомлення з новими нормативно-правовими актами з охорони праці може проводитися у формі семінарів.

5. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці у Фаховому коледжі

5.1. Працівники, під час прийняття на роботу та періодично, повинні проходити в Фаховому коледжі інструктажі з питань охорони праці, надання першої

медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

5.2. За характером і часом проведення, інструктажі з питань охорони праці (далі — інструктажі) поділяються на **вступний, первинний, позаплановий та цільовий**.

5.3. *Вступний інструктаж* проводиться:

- 1) з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- 2) з працівниками інших організацій, які прибули в Коледж і беруть безпосередньо участь в ремонтно-будівних роботах або виконують інші роботи, як що інше не передбачено умовами договору;
- 3) з учнями, студентами які прибули в Коледж (на підприємство) для проходження професійного навчання;
- 4) з екскурсантами, у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж з усіма працівниками, які приймаються на роботу, проводиться інженером з охорони праці, який в установленому цим Положенням порядку пройшов навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності інженером з охорони праці. За умови чисельності учасників освітнього процесу в закладі освіти понад 200 інженером з охорони праці проводиться навчання з вихователем, кураторами груп, які в свою чергу інструктують здобувачів освіти.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою інженером з охорони праці з урахуванням особливостей освітнього процесу. Програма та тривалість інструктажу затверджується директором Фахового коледжу.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається інженером з охорони праці, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу.

5.4. *Первинний інструктаж* проводиться на початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- 1) новоприйнятим (постійно чи тимчасово) у Фаховий коледж;
- 2) який переводиться з одного структурного підрозділу Фахового коледжу до іншого;
- 3) який виконуватиме нову для нього роботу;
- 4) відрядженим працівником іншого підприємства, який бере безпосередньо участь у роботах, пов'язаних зі шкідливими або небезпечними факторами, ремонті устаткування та ремонтно-будівельних роботах.

Проводиться зі здобувачами освіти:

- 1) до початку професійного навчання;
- 2) перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в Фаховому коледжі інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

5.5. *Повторний інструктаж* проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в терміни, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

на роботах з підвищеною небезпекою — один раз на три місяця;

для решти робіт — один раз на шість місяців.

5.6. *Позаплановий інструктаж* проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

1) при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;

2) при зміні технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

3) при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що привели до травм, аварій, пожеж тощо;

4) при перерві в роботі виконавця робіт ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти – понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж зі здобувачами освіти проводиться під час проведення професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть привести або привели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричиняли потребу його проведення.

5.7. *Цільовий інструктаж* проводиться з працівниками:

1) при ліквідації аварії або стихійного лиха;

2) при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства, оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Цільовий інструктаж проводиться зі здобувачами освіти у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади з предметів, конкурси, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час громадських, позанавчальних робіт (прибирання території, приміщень тощо).

5.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт або особа, яка організовує та проводить освітній процес (керівник структурного підрозділу, викладач, куратор, майстер виробничого навчання).

5.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершаються перевіркою знань у вигляді опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового

інструктажів, протягом 10 днів додатково проводиться інструктаж і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

5.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового інструктажів та допуск працівників до роботи особа, яка проводила інструктаж, вносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів — не обов'язково.

5.11. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується роботодавцем. До цього переліку можуть бути зараховані працівники, участь у виробничому процесі яких не пов'язана з безпосереднім обслуговуванням об'єктів, машин, механізмів, устаткування, застосуванням приладів та інструментів, збереженням або переробкою сировини, матеріалів тощо.

5.12. Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для здобувачів освіти під час професійного навчання у Фаховому коледжі визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти.

6. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи у Фаховому коледжі

6.1. Новоприйняті у Фаховий коледж працівники після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом досвідчених кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін. Стажування або дублювання проводиться, як правило, під час професійної підготовки на право виконання робіт з підвищеною небезпекою у випадках, передбачених нормативно-правовими актами з охорони праці.

6.2. Працівники, функціональні обов'язки яких пов'язані із забезпеченням безаварійної роботи об'єктів підвищеної небезпеки або з виконанням окремих робіт підвищеної небезпеки (котельні, інші подібні об'єкти, порушення технологічних режимів, яких являє загрозу для працівників та навколишнього середовища), до початку самостійної роботи повинні проходити дублювання з обов'язковим проходженням у цей період протиаварійних і протипожежних тренувань відповідно до плану ліквідації аварій.

6.3. Допуск до стажування (дублювання) оформлюється наказом. У наказі визначається тривалість стажування (дублювання) та вказується прізвище працівника, відповідального за проведення стажування (дублювання).

6.4. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання), а також тривалість стажування (дублювання) визначаються директором Фахового коледжу або керівником структурного підрозділу відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Тривалість стажування (дублювання) залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

6.5. Роботодавцю надається право своїм наказом звільняти від проходження стажування (дублювання) працівника, який має стаж роботи за відповідною професією не менше 3 років або переводиться з одного підрозділу до іншого, де характер роботи та тип обладнання, на якому він працюватиме, не змінюються.

6.6. Стажування (дублювання) проводиться за програмами для конкретної професії, які розробляються керівником підрозділу відповідно до функціональних обов'язків працівника, і затверджуються директором або керівником структурного підрозділу.

6.7. Стажування (дублювання) проводиться на робочих місцях Фахового коледжу. У процесі стажування працівники повинні виконувати роботи, які за складністю, характером, вимогами безпеки відповідають роботам, що передбачаються функціональними обов'язками цих працівників.

6.8. У процесі стажування (дублювання) працівник повинен:

1) закріпити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;

2) оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях у нормальних і аварійних умовах;

3) засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання та методи безаварійного керування ними з метою забезпечення вимог безпеки праці.

6.9. Після закінчення стажування (дублювання) та при задовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці наказом (розпорядженням) директора Фахового коледжу працівник допускається до самостійної роботи, про що робиться запис у журналі реєстрації інструктажів. У протилежному випадку, якщо працівник не оволодів необхідними виробничими навичками чи отримав незадовільну оцінку з протипожежних та протипожежних тренувань, то стажування (дублювання) новим наказом може бути продовжено на термін двох змін.

**ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ПРОТОКОЛ № _____

**засідання комісії з перевірки знань працівників
з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності**

« ___ » _____ 20__ року

М. _____

Комісія у складі:

ГОЛОВИ _____,
(прізвище, ініціали, посада)

членів комісії:

(прізвище, ініціали, посада)

(прізвище, ініціали, посада)

(прізвище, ініціали, посада)

створена на підставі наказу від « ___ » _____ 20__ року № _____,
перевірила знання

(перелік основних нормативно-правових актів з

охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові працівника	Посада, професія (фах)	Місце роботи (для підприємства – структурний підрозділ)	Знає / не знає	Примітка
1.					
2.					
3.					

Голова комісії

Члени комісії:

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА НАВЧАННЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Законодавство України про працю	2
2.	Законодавство України про охорону праці	10
3.	Пожежна безпека	2
4.	Радіаційна безпека	2
5.	Безпека дорожнього руху	2
6.	Електробезпека	2
7.	Вибухобезпека	2
8.	Безпека поведження на воді	2
9.	Поводження при надзвичайних ситуаціях	2
10.	Цивільна оборона	4
11.	Профілактика побутового травматизму	2
12.	Психологія безпеки життєдіяльності	2
13.	Охорона навколишнього середовища	2
14.	Гігієна навчання та праці	2
15.	Надання першої допомоги при нещасних випадках	4
	Разом	42

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Тема 1: Законодавство про працю

Кодекс Законів про працю України і охорона праці.

Закон України “Про колективні договори і угоди”. Трудовий договір. Розробка укладання та виконання колективного договору (угоди).

Правила внутрішнього розпорядку. Забезпечення здорових і безпечних умов навчання та праці відповідно Закону “Про охорону праці”.

Праця жінок та неповнолітніх.

Індивідуальні трудові спори. Відповідальність за порушення законодавства про працю.

Тема 2. Законодавство про охорону праці

Поняття “безпека життєдіяльності”. Соціально-економічне значення безпеки життєдіяльності. Основні законодавчі акти з безпеки життєдіяльності: Конституція України, закони України щодо охорони праці, охорони здоров'я, пожежної безпеки, дорожнього руху, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, використання ядерної енергії та радіаційний захист, Кодекс Законів про працю України, цивільної оборони.

Державне управління охороною праці. Державний нагляд за охороною праці.

Державні міжгалузеві нормативні акти з охорони праці. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. Трудовий договір і охорона праці. Соціальне страхування.

Положення про навчання і перевірку знань працівників, учнів, студентів, студентів з питань охорони праці (види, періодичність, зміст).

Положення про службу охорони праці, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.

Штрафні санкції до організацій, навчальних закладів за порушення нормативних актів з охорони праці.

Національний науково-дослідний інститут охорони праці.

Повноваження і права профспілок у здійсненні контролю за додержанням законодавства про охорону праці.

Порядок повідомлення Міносвіти про нещасний випадок в Технікумі та структурних підрозділах.

Тема 3. Пожежна безпека

Закон України “Про пожежну безпеку”. Основні документи, що регламентують роботу по забезпеченню пожежної безпеки об'єктів.

Пожежна служба: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Обов'язки керівника об'єкту та інших посадових осіб щодо забезпечення безпеки об'єкту.

Основні причини пожеж на об'єктах. Утримання території об'єкту, джерела протипожежного водопостачання, протипожежний режим. Основні вимоги пожежної безпеки в будівлях і навчальних приміщеннях, під час експлуатації електрообладнання,

опалювальних приладів, систем вентиляції, при проведенні електрогазозварювальних, паяльних та інших робіт з вогнем, при фарбуванні.

Основні вимоги до утримання шляхів евакуації, автоматичних систем пожежогасіння і автоматичної пожежної сигналізації.

Призначення та місцезнаходження на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентарю. Правила їх використання. Порядок повідомлення про пожежну охорону, службу газу та інші аварійні служби. Розслідування та облік пожеж, розробка заходів щодо запобігання пожеж та загибелі людей. Порядок повідомлення Міносвіти про пожежу в університеті та структурних підрозділах.

Тема 4. Радіаційна безпека

Радіонукліди та їх характеристика. Іонізуючі випромінювання (рентгенівське). Джерела опромінювання людини. Радіаційний фон. Радіаційно небезпечні об'єкти в Україні. Принцип і норми радіаційної безпеки. Протирадіаційний захист населення. Індивідуальні і колективні засоби захисту. Правила поведінки людей на забруднених територіях. Профілактика радіаційних уражень. Запобігання накопиченню радіонуклідних відходів. Запобігання накопиченню радіонуклідів в організмі. Служби радіаційної безпеки.

Тема 5. Безпека дорожнього руху

Закон України “Про дорожній рух”. Правила дорожнього руху, їх значення в забезпеченні порядку і безпеки дорожнього руху.

Служба безпеки дорожнього руху в управліннях освіти, навчальному закладі: положення про службу, основні завдання, функціональні обов'язки та права.

Знаки дорожнього руху та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, класифікація. Розмітка дорожня та її характеристика. Засоби регулювання дорожнього руху. Умови перевезення людей. вимоги до водіїв і транспортних засобів. Перевезення дітей. Небезпечні наслідки невиконання цих правил. Порядок повідомлення Міносвіти про дорожньо-транспортні пригоди з вини водіїв підвідомчого транспорту університету.

Тема 6. Електробезпека

Електротравматизм. Основні причини та шляхи зниження його рівня. Небезпечні величини електроструму. Залежність дії електроструму на людину від тривалості дії, умов, середовища, метеорологічних факторів, фізичного стану людини.

Заземлення та занулення електроустановок. Їх захисна дія. Допустимі величини опору.

Заходи безпеки під час роботи з електроінструментами, понижуючими трансформаторами, переносними світильниками тощо. Порядок виконання робіт в діючих електроустановках: наряд-допуск до роботи, інструктаж, групи електробезпеки.

Тема 7. Вибухобезпека

Загальні закономірності залежності масштабів зруйнування і тяжкості наслідків аварій. Фактори, що характеризують небезпеку вибуху.

Вибір засобів контролю і управління проти вибухового захисту. Ліквідація аварій. Небезпека петард та ін.

Тема 8. Безпека поведження на воді

Нормативна база безпечного поведження на воді. Навчальна програма та план-графік проходження навчального матеріалу, початкового навчання плаванню. Правила безпеки поведження на воді: перевірка стану місця плавання, особливості дна, оцінка несприятливих метеорологічних умов. Правила дотримання гігієни та заходи щодо попередження простудних захворювань. Перегрів. Переохолодження. Прийоми рятування потерпілих на воді. Надання першої долікарської допомоги. Інструкція № 9 “Товариства рятування на водах України”.

Тема 9. Поводження в надзвичайних ситуаціях

Характеристика надзвичайних ситуацій. Землетруси. Урагани. Пожежі. Наслідки аварій і катастроф на підприємствах, що використовують сильнодіючі отруйні речовини. Зсуви ґрунту, селеві потоки. Снігові лавини, катастрофічне затоплення як наслідок паводків, руйнування гребель водосховищ. Організація безпеки життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях. Порядок повідомлення Міносвіти.

Тема 10. Цивільна оборона

Прогнозування можливих надзвичайних ситуацій. Планування дій об'єкту в умовах надзвичайних ситуацій: організація спостереження і розвідки, зв'язок і оповіщення, забезпечення людей індивідуальними і колективними засобами захисту та евакуація, інженерна розвідка, пожежогасіння, рятувальні роботи, надання невідкладної медичної допомоги, евакуація і охорона матеріальних цінностей, охорона громадського порядку, матеріальне і транспортне забезпечення. Підготовка всіх людей до дій у надзвичайних ситуаціях. Підготовка матеріальних та інженерно-технічних засобів до надзвичайних ситуацій.

Тема 11. Профілактика побутового травматизму

Нещасні випадки невиробничого характеру (побутові травми, механічні ушкодження, укуси тварини). Запобігання побутовому травматизму в житлових та підсобних приміщеннях, на комунально-побутових та торгівельних об'єктах, присадибних ділянках, у місцях відпочинку та масового перебування людей. Порядок розслідування нещасних випадків невиробничого характеру.

Тема 12. Психологія безпеки життєдіяльності

Фізіологічна та психологічна основа навчального та трудового процесу. Пристосування людини до навколишніх умов, навчання і праці (промислова етика, ритм і темпи роботи, гімнастика, кімнати психологічного розвантаження) та їх вплив на безпеку праці. Зв'язок “людина-машина”, ергономічні вимоги.

Методи пропаганди та агітації з безпеки життєдіяльності та охорони праці. Посадові інструкції, встановлення обов'язків, прав і відповідальності за створення безпечних умов навчання і праці.

Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні написи, сигнальні пофарбування. Знаки безпеки. Засоби колективного захисту. План ліквідації аварій. План евакуації з приміщень у випадку аварії.

Тема 13. Охорона навколишнього середовища

Законодавчі акти з раціонального природокористування. Відповідальність керівників за порушення державних норм в галузі раціонального природокористування

і охорони навколишнього середовища. Ресурсозберігаючі технології, оцінка екологічної безпеки. Забруднення атмосфери, води, земель та прогноз забруднення, науково-технічні проблеми природокористування, провідні екологічно зберігаючі технології.

Очисні споруди. Безвідходні технології. Методи рекультиваційних робіт. Озеленення промислової зони.

Тема 14. Гігієна навчання та праці

Поняття про гігієну виробничу санітарію та гігієну праці.

Шкідливі виробничі фактори: фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні та засоби захисту від них.

Лікувально-профілактичне харчування.

Фізіологія праці. Граничні норми підймання та переміщення вантажів. Вимоги до опалення, вентиляції та кондиціонування повітря виробничих, навчальних та побутових приміщень.

Види освітлення. Природне освітлення. Штучне освітлення: робоче та аварійне.

Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Щорічні медичні огляди неповнолітніх та осіб до 21 року.

Тема 15. Надання першої допомоги при нещасних випадках

Перша допомога та її відповідальність, доцільність, швидкість, рішучість, спокій. Порядок надання першої допомоги.

Медична аптечка, її склад, правила використання медикаментів.

Перша допомога при кровотечі. Зупинка кровотечі.

Прийоми реанімації. Підготовка потерпілого до реанімації. Непрямий (закритий) масаж серця.

Види електротравм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дій електричного струму. Правила надання першої допомоги потерпілим від ураження електричним струмом.

Перша допомоги при ударах, вивихах, розтягнення м'язів, пораненнях, переломах, ушкодженнях хребта та кісток тазу, утопленні.

Опіки, їх класифікації. Перша допомога при хімічних та термічних опіках, при опіку очей, тепловому та сонячному ударі, при обмороженні та переохолодженні, непритомності. При травматичному шоці, отруєнні.

Правила транспортування потерпілих.

ПЕРЕЛІК
посад посадових осіб, які проходять навчання і перевірку знань
з питань охорони праці

1. Директор.
2. Керівники структурних підрозділів, на яких покладена відповідальність за організацію безпечного ведення робіт.
3. Викладачі охорони праці.
4. Штатні викладачі Фахового коледжу, які здійснюють навчання з питань охорони праці посадових осіб.
5. Майстри виробничого навчання, керівники виробничої практики та інші посадові особи, які викладають питання охорони праці або проводять інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти.
6. Інженер з охорони праці, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці.